

LIST IZLAZI TJEDNO. GODISNJA PRET-
PLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.—
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA VIII. BROJ 43.
Šibenik, 24. listopada 1937.

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU — ADRESA
UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.

Milijarda

Evangelje je blaga vijest; vi-
st koju je čovjek primio od Bo-
ga. Ono nam pripovijeda, kako se
Božja Riječ utjelovila i prebivala
među nama. I kako je otkupila
ed nam koji živimo, koji su živjeli
ed nama i koji će doći iza nas.

U to mi vjerujemo! I to je isti-
no! Ali koliko ih ima koji zato
su nikad čuli; koji nijesu čuli
opominjati ni samo Kristovo ime.
To su pagani.

Tamo iza širokih mora steru
beskrajne pokrajine, nad kojima
je nikad zasvijetlilo sunce Božje
ine. — A Krist je i radi njih do-
nio na zemlju! I za njih je do-
nio smrtni kalež gorčina!

Krist je, prije nego se konač-
no odijelio od svojih apostola i
išao k Ocu, mislio na sve. Mi-
o je na one koji će Ga od naj-
njanjega djetinjstva nositi u svom
cu i ljubiti Ga najnježnijom lju-
bavlju, ali je mislio i na sve one
oji će ostariti i umrijeti, a da Mu
ti zar ime ne doznaju. Zato je,
an ljubavi i samilosti, naredio:

»Idite i naučavajte sve narode,
rsteći ih u ime Oca i Sina i Duha
vetoga«...

Apostoli su Ga poslušali. I
etar, i Pavao, i Andrija, i Jakov, i
latau... To, se i danas izvršuje. I
udi koji izvršuju taj Kristov na-
og zovu se misionari — poslanici,
djeo koje oni izvršuju jesu mi-
ije.

Misije ne smiju biti zadnja
tvar u našem životu i radu. Da-
nače, moramo im dati jedno od
prvih mjesta. — Eto, i Crkva je to
činila, kad im je posvetila poseb-
nu nedjelju u godini i nazvala ju
nisijskom nedjeljom.

Predzadnja listopadska nedje-
ja jest misijska nedjelja. Ona
nas živo potsjeća na Kristovu lju-
bav prema ljudima, ali i na našu
dužnost da nastavimo Kristov apo-
stolski rad u osvajanju duša za
blazenu vječnost.

Uvijek je bilo ljudi koji su se
znali žrtvovati i umirati za svijet-
le i visoke ideale. Ima ih i danas.
— Zar nisu to misionari koji, po-
stignuvši visoku kulturu u evrop-
skim zemljama, polaze među pri-
mitivne poganske narode, da im
donesu Boga, a s Njim pravdu, lju-
bav i prosvjetu. — Sama malena
Holandija ih godišnje šalje na sto-
tine!

Misionari idu, a mi ostajemo
kod kuće. Pa zar zato mi ne mo-

Pismo preuzv. Mileta

Ovogodišnji blagdan bl. Nikole Tavilića

Svetkovinu bl. Nikole Tavilića mi
smo u Šibeniku, biskupiji i apost. ad-
ministraciji, prošle godine svečano pro-
slavili u nedjelju 15. novembra.

Lijepo je i radosno bilo vidjeti
kako su rodni grad Našega Blaženika i
vjernici po našim biskupijama primili i
shvatili pastirsko pismo, koje sam u-
pravio na Sve Svete 1936. god. i po-
taknuo da se oživi i proširi kult pra-
ma Jeruzolimskom Mučeniku Šibenča-
ninu.

Ove godine, Bogu hvala, blagdan
Bl. Nikole, dozvolom Sv. Stolice od
19. marta 1937., proslaviće se, po pr-
vi put, po svim biskupijama u našoj
državi, i to u nedjelju 14. novembra,
baš na dan Njegove mučeničke smrti
novembra 1391.

Proslava ovoga dana biće svugdje
nadasve svečana. Po mnogim mjesti-
ma već se dižu oltari Bl. Nikoli, po-
stavljaju se slike ili kipovi, završuje se
Njegov zagovor pred Bogom i moli
se za Njegovu pomoć. Pripreme su da-
kle po svim našim biskupijama da o-
va svetkovina uspije što ljepše.

Ova sveta akcija, ovaj pokret da
se propagira štovanje Našega Jeruzo-
limskog Mučenika uvelike veseli njegov
rodni grad, koji je, po svom biskupu
blagopokojnom Antunu Foscoy, radio
i nastojao te i postigao da je 25. ma-
ja 1889. Sv. Stolica, svojim vrhovnim
auktoriteto, potvrdila javni crkveni
kult koji se od pamtivyjeka davao slu-
gi Božjemu Nikoli Taviliću, reda Sv.
Frane, Šibenčaninu, i Mučeniku Blaže-
niku.

Ako igdje to ovaj dan mora da
bude svečan i radostan za grad Ši-
benik!

U njemu je Bl. Nikola ugledao
svijetlo Božje. U njemu je čuo Božji
poziv za redovnički život!

U samostanskim zidinama Sv. Fran-
e u Šibeniku i Bribira sazrela je u
duši ovoga Heroja vjere misijska ide-
ja obrane katoličke Crkve i širenja

zamo ništa učiniti za misije?
Možemo i moćamo!

Možemo barem molitvom, ako
ne i novčanim doprinosima. A
moćamo radi ljubavi prema samoj
istini, radi ljubavi prema Bogu i
prema bližnjemu.

Naša je vjera istinita. A isti-
na nije vlasništvo samo pojedinih
ljudi, a ni pojedinih naroda. Op-
ća je. Katolička. I čovjek, koji po-
sjeđuje istinu, osjeća u sebi poriv
i neodoljivu težnju da je saopći
drugima, da je svi upoznaju. —
Dakle već radi same ljubavi pre-
ma istini moramo se truditi, da na-
ša sveta vjera osvoji sva srca i sve
krajeve zemlje.

Duša je neumrla. Slika je i prili-
ka Božja. Zato Bog, pošlje sebe,
najviše ljubi duše! Radi duša se

Božjega kraljevstva među nevjernici-
ma!

U ovim mjestima najprije je o-
čutio Naš Mučenik zar Božje ljubavi
koja ga je još u mladim godinama
pozivala na mučeništvo za spas duša
i širenje katoličke vjere!

Šibenik dakle ima biti prvi u o-
vom štovanju. Šibenik i njegova bi-
skupija treba da što jače razbuke u
srca vjernika kult i pouzdanje u
ovoga Božjeg Slugu i Mučenika.

Nedokučivi su putevi i osnove
Božje! U istoriji katoličke Crkve vidi
se jasno kako se Bog, tokom vijekova,
služio odabranim osobama, uzorima i
pobožnostima da u narodima probudi
svetoga trčba u Jeruzolimu, preko na-
ših hodočasnika, da naš hrvatski na-
rod, koji je u naše doba izložen to-
likim iskušenjima te mu prijete sa
raznih strana pogibelji za njegovu vje-
ru, baš učvrsti u katoličkoj vjeri i lju-
bavi prema katoličkoj Crkvi?

Mučenički Lik Bl. Nikole svijetli
danas svojim svetim životom u po-
ganskom življenju naše dobe; svojom
revnošću i žarom u obrani katoličke
vjere protiv sadanjih modernih hereza
i bezvjerstva koje se šire te svojom
mučeničkom smrću u divnoj ljubavi
za Krista Gospoda i Njegovu svetu
božansku nauku!

Dragi vjernici! Pozivljem Vas da
da ove godine što svečanije prosla-
vite ovaj blagdan i tim pokažete koliko
štujete svoga Mučenika, Blaženika, si-
na hrvatskog naroda!

Po svim župama šibenske biskupije
i apostolske administracije slaviće zvo-
na tri dana prije svečanosti, naime 11.,
12. i 13. novembra. Na sami blagdan,
naime u nedjelju 14. novembra, služba
Božja mora da bude svečana, a preko
ove dušobrižnici i svećenici po crkva-
ma pripovijedaće o Bl. Nikoli Taviliću.

U katedrali u Šibeniku, gdje je
već od godine 1889. oltar Blaženika,

htio roditi u skrajnjem siromaštvu
Betlehema, radi njih je privolio da
Ga razapnu na uzdignuto drvo kri-
ža. — A mi, ako ljubimo Boga, mo-
ramo ljubiti i sve što On ljubi.
Dakle i duše svojih bližnjih, pa
makar oni bili na zadnjem kraju
svijeta, makar bili crni kao najcr-
niji lonci i žuti kao suncokreti.

Sve bi to vrijedilo i u slučaju
da nije rečeno: »Ljubi bližnjega
svoga kao samoga sebe«. Ali kad
još i za tu zapovijed znamo, naša
se dužnost prema misijama, prema
poganskoj braći, povećava i podvo-
stručuje.

U latici Kristovoj plove mno-
gi milijuni, ali još više je milijuna
izvan nje. Put neba se dižu stoti-
ne tisuća kršćanskih oltara, na ko-
jima se žrtvuje prebijelo i nedužno

obaviće se trodnevna pobožnost i to
11., 12. i 13. novembra. Na blagdan
Bl. Nikole u stolnoj bazilici biće pon-
tifikalna Misa u 11 sati, a u 6 sati pro-
povijed i blagoslov sa Presvetim.

Preporučuje se revnosti dušobriž-
nika i svećenstva da porade te svetko-
vina Bl. Nikole uspije na veću slavu
Božju i duhovnu korist vjernika.

Ovo se pismo ima pročitati po
svim crkvama u šibenskoj biskupiji i
apostolskoj administraciji u nedjelju
7. novembra o. g.

Šibenik, dne 29. oktobra 1937.

BISKUP I APOST. ADM.

DR. JERONIM MILETA

Katoličke pobjede

KARDINAL O' CONNELL POCASNI
DOKTOR
proglasen je doktorom radi počasti na
kveni dostojanstvenosti; ...
ovakvo odlikovanje.

Rektor univerze prilikom promo-
cije izjavio je u svečanom govoru, da
mu tu čast podjeljuje sveučilište radi
osobnih zasluga na naučnom polju te
kao vjernom pastiru velikoga mnoštva
najboljih i pobožnih američkih gra-
dana.

KARITATIVNO DJELOVANJE ČE- HOSLOVAČKIH KATOLIKA

Nedavno je vatikanski „Osserva-
tore Romano“ ovako izvjestio o kar-
itativnom djelovanju čehoslovačkih ka-
tolika:

U zadnjoj radnoj godini karita-
tivnim djelovanjem čehoslovačkih ka-
tolika potpomognuto je 28 hiljada o-
bitelji i 19 hiljada pojedinaca s u-
kupnom svotom od 2 milijuna i 700
hiljada čehoslovačkih kruna. 1200
sestara brinulo se za siromašne obitelji.
Preko zime je podijeljeno: 36 vagona
životnih namirnica, 12 vagona goriva,
3 vagona odijela. Samostani su podi-
jelili 1 milijun i 70 hiljada obroka.
U 120 ambulatorija njegovalo je 207
sestara 16 hiljada 500 bolesnika. O-

Jagnje, ali isto se tako dižu i sto-
tine tisuća poganskih žrtvenika, na
kojima se kolju žrtve u počast ka-
menitih, zemljanih i drvenih bogo-
va.

Kako da nas to ne uzbudi i ne
gane!

Misijska je nedjelja. Nedjelja
posvećena uzvišenom cilju, da JE-
DNA PUNA MILIJARDA PO-
GANA upozna Svijetlo svijeta, da
i za nju Nazarenac postane put,
istina i život.

U tu svrhu ćemo, ako može-
mo, dati koji dinar. A onda ćemo
moliti danas, sutra, preko sutra...
do slijedeće misijske nedjelje, da
sa svih dijelova zemlje jedan od-
liježe glas: Slava Ocu i Sinu i Du-
hu Svetome!...

bavljeno je 16 hiljada noćnih bdijenja uz bolesne i po raznim zavodima dano 19 hiljada 900 liječničkih savjeta uz trošak od 1 milijuna i 300 hiljada čehoslovačkih kruna.

JUNAČKI ČIN JEDNOGA SVEČENIKA

Ratni sud u Valenciji nedavno je osudio na smrt jednoga Španjolca, jer je u stanovitoj zgodi pokazao svoje simpatije prema nacionalnoj Španjolskoj. Prije nego je bio izveden na stratište, zatražio je, da bi mogao govoriti s jednim svećenikom. Želja mu je bila uslišana.

Redovnik, koji ga je došao pohoditi, nije do tada ništa znao o smrtnoj osudi. Čim je to saznao i još k tomu, da je osuđenik otac četvero djece, uputi se ravno k upravitelju tamnice. Slijedećega jutra bio je dotični svećenik strijeljan. On se sam ponudio u zamjenu mjesto siromašnog oca četvero djece!

ŽIVOT S CRKVOU

Crkveni kalendar

Nedjelja, 24. X.: *Dvačest i treća nedjelja po Duhovima*. Ova je nedjelja posvećena misijama, t. j. širenju sv. vjere među poganima. Stoga se danas u našim crkvama propovijeda o misijama i kupa se milostinja u tu svrhu. — Danas se slavi blagdan sv. *Rajacla*, arhandela.

Ponedjeljak, 25. X.: Sv. *Krizant* i sv. *Darija*, mučenici. Bijahu bračni drugovi. Obojica podnijehše mučeničku smrt u Rimu. Na jednoj cesti bijahu zasuti i pokopani kamenjem.

Utorak, 26. X.: Sv. *Evarist*, Papa i mučenik. Proslavio je Crkvu Božju svojom neustrašivom mučeničkom smrću za vrijeme cara Trajana.

Srijeda, 27. X.: Sv. *Vincencij*. Bio je mučen zajedno sa sv. Sabinom i sv. Kristelom u španjolskom gradu Avili. Svi troje podnijehše groznu smrt na lomači. Prije nego su ih spalili, rastavili su im zglobove, a glave toljagama istukli, da su im vrcali iz glave moždani.

Četvrtak, 28. X.: Sv. *Simon* i sv. *Juda*, bješnjeli pogani nijesu uhvatili, na križ propeli i napolak prepilili. — Sv. *Juda*, nazvan Revnitelj, za razliku od nesretnika Jude izdajnika. Propovijedao je sv. vjeru u Mezopotamiji i Perziji. I on je bio propet u Araratu, armenskom gradu.

Petak, 29. X.: Sv. *Narcis*, biskup. Postao je biskup u Jeruzolimu g. 180. Uzor ustrpljivosti i blagosti. Umro je u 116. godini života.

Subota, 30. X.: Sv. *Klaudij*. Otac mu Marcel bijaše kapetan u rimskoj vojsci. Prilikom rodendana cara Maksimilijana dobio je bio nalog, da prikaže žrtvu poganjskim bogovima. No Marcel junački odbije, pa skinuvši vojnički opasač pred svim vojnicima reče: „Ja sam vojnik Krista Kralja višnjega, a prezirem drvene i kamene bogove“. Radi ovog odlučnog nastupa bio

je osuđen na smrt. Sutradan uhvatiše sinove njegove Klaudija, Luperka i Viktorija. Sva tri ponoviše očeve riječi pred sućem, našto sva tri skupa pogubiše.

Nedjelja XXIII. po Duhovima

Čitanje poslanice blažertoga Pavla Apostola Filipljanima (3, 17—21; 4, 1—3). — Braćo! Nasljedujte mene i ugledajte se na one koji žive po izgledu što vam ga mi davamo. Jer mnogi, za koje sam vam čestito govorio (a sad i plaćuci govorim), žive kao neprijatelji križa Kristova. Njima je svršetak propast, njima je bog trbuh, oni se hvale sramotom svojom, oni zemaljski misle. Naše je pak življenje na nebesima, otkuda i Spasitelja očekujemo, Gospodina našega Isusa Krista, koji će preobraziti naše poniženo tijelo, da bude jednako slavnomu tijelu Njegovu, jakošću kojom može i sve sebi pokoriti. Dakle, braćo moja, ljubezna i poželjena, radosti moja i kruno moja, tako stojte u Gospodinu, predragi. Evo iju molim i Sintihu opominjem, da jedno misle u Gospodinu. Također molim i tebe, vjerni družo, pomoz i njima koje su se sa mnom u Evandelju trudile s Klementom i ostalim suradnicima mojim, kojih su imena u knjizi života.

† Slijedi sv. *Evandelje po Mateju* (9, 18—26). — U ono vrijeme, dok je Isus govorio narodu, gle, neki poglavica pristupi i pokloni Mu se govoreći: Gospodine, kći je moja sad umrla, nego dođi, metni na nju ruku svoju, i oživjet će. I ustavši Isus pođe za njim s učenicima svojim. I eto žena, koja je dvanast godina bolovala od krvotoka, pristupi otraga i dotiče se skuta haljine Njegove. Jer govoraše u sebi: Ako se samo dotaknem haljine Njegove, ozdravit ću. A Isus okrenuvši se i vidjevši je reče: Uzđaj se, kćeri, vjera te je tvoja ozdravila. I ozdravi žena od onoga časa. I došavši Isus u kuću poglavice, i vidjevši svirače i mnoštvo gdje buči, reče: Odstupite, jer djevojka nije umrla, nego spava. I podsmijehivahu Mu se. A kad bi istjerano mnoštvo, uđe i uhvati je za ruku, i djevojka ustade. I otiđe glas o tom po svem onom kraju.

Konačno oslobođenje

Kršćanstvo je ukinulo ropstvo, a inak dakle od budemo živjeti na tamnici našega tijela. Duh može krotiti i svladavati tijelo, ali nikad, dok smo tu na svijetu, ne može se potpuno osloboditi ropstva tijela.

Ali doći će jednom potpuno oslobođenje, i duh će biti jedini gospodar. To će biti poslije smrti. A kad se, na sudnjem danu, zbude uskrnuće tijela, neće više tijelo imati nikakve vlasti nad duhom, jer će biti preobraženo i sasvim produhovljeno.

O svemu tomu naći ćemo govora u današnjoj Misi. — U svim molitvama govori se o oslobođenju. A to je oslobođenje iz ropstva tijela i preobraženje u vječnosti.

Svaka Misa počima s početnom pjesmom. A današnja početna pjesma, kao intonacija čitave Mise, glasi:

Kako kršćanska duša može uroiniti u tajanstvenost nekrvne žrtve i letjeti u visine s pijevom, svjetlom i kadom liturgije najbolje nam dokazuje najnovija zbirka pjesama J. Kornera: „U hramu cistercija“.

J. Korner je mladi pjesnik, izrazito katoličkog uvjerenja, pisac četiriju zbirka pjesama, čiji talenat priznavaju i svi objektivni kritičari nekolicini. Najnovija knjiga i formalno znači napredak, a osobito pak sadržajno. To je prva zbirka liturgijskih pjesama kod nas.

Pjesnik je boravio u slovenskom samostanu cistercija i zanosnom dušom proživljavao blagdan Uznesenja Marijina koji krasni obredi bijelih redovnika još više uzdižu. Nabujali osjećaji njegove duše prelijevaju se u skladne pjesme Oficija i Mise.

— Već uoči blagdana, za prve večernje, dok se u crkvi Marijin kip zlati posljednjim zrakama sunca, u toj privlačivoj tišini sa kora proviruju glave pobožnih redovnika, iz čijih se ustiju izvija molitva smjerna. Srce ti osjeća da po molitvi i hvali Majci „nebo i zemlja danas posve su, posve blizu“ (13. str.) Marija s mrtvim Sinom na krilu je vez koji ih spaja.

Ujutro, na sam blagdan Uznesenja — još sjena pokriva oltar i klupe — žišci se paluacija, molitve o re a duše otvaraju nebeskim mlazo-

„Gospodin govori: Ja mislim misli mira a ne cviljenja, prizivaćete me i ja ću vas uslišati, i izvešću robovanje vaše iz svih mjesta.“

Eto, Bog nam svečano obećaje da će nas osloboditi iz robovanja. A Njegovu obećanje neće ostati samo kod riječi. Sto On obeća, to će sigurno izvršiti.

Jairova kći je bila umrla, a Krist joj je ipak uskrisio život. To je još jedan dokaz Njegove božanske svemoći, koja nam ulijeva čvrsto uvjerenje u uskrnuće tijela i život vječni.

I danas se Evandelje poklapa s poslanicom. Sto Pavao u poslanici općenito tvrdi, to vidimo u evandelju da Krist djelom potvrđuje.

„Naše je pak življenje na nebesima, otkuda i Spasitelja očekujemo, Gospodina našega Isusa Krista, koji će preobraziti naše poniženo tijelo, da bude jednako slavnomu tijelu Njegovu...“ Tako Pavao u poslanici Filipljanima. A nije li Krist uskrnućem Jairove kćeri vjerodostojno potvrdio istinitost Pavlovihi riječi?

I mi ćemo, poput Jairove kćeri, doživjeti uskrnuće. To će onda biti naše konačno i savršeno oslobođenje iz ropstva, o kojemu nam Svemogućii govori u početnoj pjesmi. — A dok se to ne zbude, nastojmo da se dnevno sve više oslobađamo ropstva umrloga tijela i živimo životom neumrloga duha.

Liturg

Hrvatski Socijalni Tjedan U Zagrebu

(od 25. - 31. X. 1937.)

U ponedjeljak 25. X.: u 4 1/2 s. pos. p. u crkvi sv. Katarine: zaziv Duha Svetoga i govor zagrebačkog Nadbiskupa-koadjutora dra A. Stepinca „Moralno i svrhunaravno značenje obitelji“; u 5 1/2 s. pos. p. u dvorani bivše Hrvatske sabornice otvorenje Socijalnoga tjedna. Pozdravi i uvodno predavanje predsjednika dra Jurja Šćetincea, prof. Ekonomsko-komercijalne visoke škole u Zagrebu „Obitelj i društvo“.

U utorak 26. X.: u Jeronimskoj dvorani Gahs, sveučilišni profesor „Povijesni razvoj obitelji“, u 5 s. pos. p. dr. Andrija Živković, sveučilišni profesor, „Obitelj i kršćanstvo“, u 6 s. pos. p. dr. Ivo Schreckeis, liječnik, „Obitelj i potomstvo“.

U srijedu 27. X. poslije podne u Jeronimskoj dvorani konferencije i ankete „Obitelj po staležima i zvanjima“: u 9 s. pr. p. „Građanska obitelj“ (dr. Velimir Dželić, sin, ravnatelj kancelarije Društva Sv. Jeronima), u 10 s. pr. p. „Radnička obitelj“ (Rudolf Petek, predsjednik Radničkog strukovnog saveza). Poslije podne u Jeronimskoj dvorani predavanja: u 4 s. pos. p. dr. Edo Lovrić, prof. i rektor hrv. sveučilišta „Brak u suvremenom zakonodavstvu“, u 5 s. pos. p. dr. Milan Ivšić, profesor i prorektor Ekonomsko-komercijalne visoke škole u Zagrebu „Obiteljska baština“, u 7 s. pred večer u franjevačkoj crkvi

na Kaptolu Msgr. Miho Pušić, biskup hvarski, govori: „Nerazrješivost braka“.

U četvrtak 28. X. prije podne u Jeronimskoj dvorani konferencije i ankete: u 9 s. pr. p. „Seljačka obitelj“ (Pavao Matijević, župnik), „Obitelj i zdravlje“: u 10 s. pr. p. „Stan, hrana, odjeća“ (Dr. Juraj Rebok, liječnik), u 11 s. pr. p. „Čuvanje zdravlja“ (dr. Katarina Vojvoda, liječnica). Poslije podne u Jeronimskoj dvorani predavanja: u 4 s. pos. p. dr. Eugen Sladović, prof. Ekonomsko-komercijalne visoke škole u Zagrebu „Obitelj i država“, u 5 s. pos. p. O. Poglajen, D. I. „Komunizam prema obitelji“.

U petak 29. X. prije podne u Jeronimskoj dvorani konferencije i ankete „Zaštita obitelji“: u 9 s. pr. p. „Pravna i ekonomska zaštita obitelji“ (dr. Đuro Kunčarić, odvjetnik), u 10 s. pr. p. „Moralna zaštita obitelji“ (dr. Đuro Gračanić, sveuč. docent). Poslije podne u Jeronimskoj dvorani predavanja: u 4 s. pos. p. Luke Perinić, predsjednik Okružja H. K. Muževa „Obitelj i škola“, u 5 s. pos. p. O. dr. Hijacint Bošković, dominikanac „Odgovajna uloga obitelji“, u 6 s. pos. p. O. dr. Bonifacije Perović, franjevac „Obitelj društva Katoličke Akcije“.

U subotu 30. X. prije podne u Jeronimskoj dvorani konferencije i ankete: 9 s. pr. p. „Obiteljski odgoj i djelatnost prosvjetnih i športskih društava“ (Sal. Jesip Tkalec, ravnatelj Nadb. orfanotrofija u 10 s. pr. p. „Upliv književnosti, kazališ i kina na obiteljski život“ (dr. Ljubomir Maraković, profesor). Poslije podne Jeronimskoj dvorani predavanja: u 4 s. pos. p. Sofija Brajša, predsjednica Okružja H. K. Žena „Vjerska i odgojna uloga žene u obitelji“, u 5 s. pos. p. dr. Marijan Kralj, profesorica „Socijalna i ekonomska uloga žene u obitelji“, u 7 s. pos. u crkvi Oo. Isusovaca Te Deum i gov. vladike križevačkog dr. Dionizija Njardija „Kušnje i pobjede u obitelji“.

U nedjelju 31. X. poslije podne u s. u dvorani Zagreb. Zbora na proslavi Krista Kralja govori: 1. „Obitelj i narod“ (Dr. Oršanić, profesor). 2. „Krist-Kralj — v da obitelji“ (Petar Grgec, profesor).

Po svijetu

NESKO-JAPANSKOM RATU vatikanski „Osservatore Romano“ od 17. t. mj. donosi slijedeću službenu obavijest: „Evening Star“ koji izlazi u Washingtonu, 14. listopada 1937. objavio je izvještaj, koji je raširila agencija „Associated Press“ (a po njoj Reuterov uned), u kojemu se tvrdi već naslovima, da „Vatikan podupire Japanu protivi crvenim Kinezima“ i da je „važna ličnost u Vatikanu priznala, da je Svet. Stolica razaslala biskupima i misionarima u Dalekom Istoku posebnu okružnicu s uputama, kako se treba vladati u sadašnjem sporu između Kineza i Japanaca“. Vatikanško glasilo nato navodi čitav članak američkoga lista i zaključuje: „Iako neistinitos i tendencioznost toga članka pada u oči svakomu, koji pozna načela, po kojima rukovodi svoje djelovanje Sveta Stolica, u brz radu posljedica, što ih takve vijesti lako

Podlistak

Knjiga za sve nas*

Danas je Marije Majka na nebo uznesena a s njom: i naša nada i sva želja naša za srećom.

Kristovo evandelje je životni zakon koji čovjeka usrećuje i oslobađa okova strasti, a ne zarobljuje. Bog je postao čovjekom da nam dokaže kako Njegov zakon ni su samo za nebo, maštu ili izuzetne pojedince, već za život sviju siromaha i bogataša, mladih i starih. Evandelje moramo proživljavati: misliti, čuvstvovati i raditi po Uzoru, Isusu Kristu: Bogu-čovjeku.

Liturgija ili život s Crkvom je najbolji put k praktičnom kršć. životu. Ako li u adventu s osjećajima Crkve očekujemo Spasitelja, o Božiću se veselimo, u korizmi kajemo, za Uskrs očistimo...; ako li sve obrede u Crkvi, osobito sv. Misu, slušamo s razumijevanjem i voljinim, čuvstvenim sudjelovanjem — tada ćemo najlakše u život odlučno i iskreno provesti katolicizam.

* Jeronim Korner: U hramu Cistercija. Naklada: Narodne Prosvjete, Zagreb, Kaptol 29.

vima. Zbor levita veliča Nju, slavnu Djevicu, koja je čistoćom i odricanjem svladala smrt i bila uznesena da bude „Judita, što lađom Gospodnjom ravna“. I usred svih bjesomućnih vjetrova Ona čuva i vodi ladicu sv. Petra.

Dan se već budi i u crkvu su prispjeli seljaci, krunicom u ruci, i djeca veselom pjesmom na usnama. Sad se izmjenjuju iz srдца redovnika, seljaka, djece i pjesnika, poslije jutrenje i pohvala, časovi kroz dan u kojima se ocrta divni lik Majke pod Golgotkim križem, koji je oborio srce Njeno, ali ju je i uzdigao iz bolnih uza u luku spasa. Tamo Ona zagovara sve nas, osobito progonjene, iskušane, gladne i zapostavljene.

Zato pjesnik moli:

O bijela golubice moja, Kraljice svjetla i duha, i na moj ozri se narod, čuvaj ga grijeha i strasti! Jer netko nema ni kruha, a drugi živi u slasti.

— — — — —

Ti jedina možeš ga spasiti.

(Druga noćnica)

Centar kršćanskoga života je svakodnevno, neprestano Kristovo prikazivanje na našim oltarima. To je i srž sviju blagdana, pa nam pjesnik divnim stihovima izražuje uzvišenost sv. Mise.

Najprije, kao pripremu za Žrtvu, moli:

Smiluj se nama, Gospode, Smiluj se nama, Jaganjče. Zatim slavi beskrajno milosrdce Spasitelja:

Ti si odbacio slasti da nas obogatiš porfirom. i posljednje haljine svoje da nas obogatiš parfirom.

I njegova je duša zanesena, puma Milosti, pa vjeruje „ko ono dijete i maleni pastir, dobri, u istine vječne svete“.

Najglavniji dio Mise je Žrtva gdje Isus sebe prikazuje pravdi vječnoj i tako daje zadovoljštinu za naše grijeha i slabosti. Seljaci i radnici, sav narod zajedno sa misnikom prikazuje žrtvu, jer su plodovi žitnih polja i sok naših vinograda vanjski žrtveni lik. Tu Mu, kao nekada jeruzolemska djeca haljine, oni srce i ljubav prostiru pred dolazak. A Kristova ljubav se ne iscrpljuje, već hoće da se mi po bijeloj hostiji pretvorimo u nebeski kristal.

Tako je pjesnik na vrlo originalan način liturgiju jednoga blagdana učinio pristupačnom svima, da se iz tog izvora razbukti u nama ljubav prema sv. Crkvi i Kristu i da se pjesmama što više približimo — Gospodinu.

Zvonimir Malčić

Moćno oružje protiv neprijatelja Vječnoga

Enciklika o sv. Krunici

(Nastavak 2.)

uzrokuju nadasve obzirom na katoličke sije u Kini, ona se požurila, da proglasi sav taj izvještaj, te je izjavila, da šta od toga, što se tvrdi u nje, ne potječe od Vatikanskih vlasti te da je potpuno izmišljeno i lažno te očito tendenciozno.“

POTRESNA RUDARSKA NESREĆA U S. A. Prilikom eksplozije u rudniku Mul-u Alabami poginula su 34 rudara. Ovo treća katastrofa ove vrste u istom rudniku 1910. g. poginulo je 39, a 1914. g. rudara.

RIJEČ SV. OCA NJEMACKIM KALICIMA. 14. t. mj. prilikom primanja pine njemačkih hodočasnika iz Bavorske Otac Papa je u svom govoru na njemačkom jeziku aludirao na vjerski položaj oliko, koji sada vlada u Hitlerovoj Njemačkoj. Sv. Otac im je zaželio naročitu dođošću, pošto „dolaze iz Njemačke, zje, koja nije odveć daleko, dapače je ografski dosta blizu“, ali mnogi ljudi, i kojih, u mnogo slučajeva, ovisi život emacke, kao da se dnevno sve više udaju“ od Svete Stolice. Izrazio je nato ju čvrstu vjeru, da će katolici Njemačke jek ostati nepokolebivo vjerni svetoj Cr-

ITALIJA PO BROJU PODMORNICA siječnju 1938., kad će u more spustiti 120 podmornica, prestići će Englesku, čje tada imati 86 podmornica, a Engleska Japan ih imaju svaka samo po 62. Italija bitislabija samo od Sjedinjenih Ame-kih Država, koje ih imaju 95.

NOVI AMERICKI NOSAC AVIONA „orktown“ — golema ratna jedinica — sta-je 20 milijuna dolara, a posada mu oji 2 hiljade momaka.

RIM IMA STANOVNIKA prema po- ednjim statističkim podacima koncem mje- ca rujna 1 milijun 236 hiljada i 600. **NAORUZAVANJE SJEDINJENIH DR- AVA I FRANCUSKE.** U upućenim krugo- na uporno se šire glasine, prema kojima Rooseveltov govor između ostaloga imao u svrhu, da englesku i američku javnost ipremi na objavljivanje jednog orijaškog crta za noružanje, za koji se misli izda- okruglo dvije milijarde dolara ko 120 milijardi dinara). Ministarstvo jske naručilo je daljili 14 bombardera zv. leteličih tvrđava, čime će se broj ovih jvećih aviona američke vojske popeti na . Ovi bombarderi noružani su sa 5 stroj- h pušaka i imaju posadu od 9 ljudi. inistarstvo mornarice kanl izraditi i nove romne hidroavione, koji će svojom ve- linom premašiti čak najnovije američke ikorski“ bombardere. Težina ovih novih avioaviona bit će 50 do 60 tona, dok imati krila od 57 metara širine, a ak- onl radius od 8 hiljada milja. Troško- izgradnje jednog ovakvog hidroaviona ene se na milijun dolara. — Francuski otln program za 1938. predviđa izgrad- u novih ratnih brodova u iznosu od 55 ljada tona, za koje će troškovi iznositi lizu tri milijarde franaka.

ZNATNI USPJESI NACIONALISTA. oslijje osvajarja Colunge, Arionde Infiesta nacionalističke čete udaljene samih 15 km od Gijona te čini se, da je č započela njegova sudbina. Pri tome zarobile veliki broj crvenih vojnika i pljenile ogromne količine vojnoga ma- rijala. Ovi uspjesi će tako pospješiti li- idaciju fronte u Asturiji. Računa se, da zadnjih dana u ovim borbama poginulo 200 crvenih, 1400 bilo ih je zarobljeno, a 2 hiljada ih se predalo nacionalistima, ve- nom s oružjem na sebi. Crveni pokušaju sa čestim napadajima na aragonskoj ontli i oko Madrida, da spriječe potpuni araz u Asturiji. No u tome ne uspijevaju, r nacionalisti odbijaju sve te njihove na- le uz velike i teške gubitke crvenih. O- bito je aktivna nacionalistička avijacija.

KINESKO-JAPANSKI RAT. Dok ki- ske čete osme armije s uspješnom na- vjavljaju ofenzivu u sjevernom Samsiju, Ja- ncel dalje napreduju duž pruga: Pekin- gankau i Peking-Suijuan te su zauzeli ci- lu suijuansku prugu i prodrli u provinciju Honan, kao i započeli novu veliku o- enzivu na svim sektorima oko Sangaja. U oku je vrlo krvava borba.

Ali želimo, Časna Braćo, da o- sobito narednoga mjeseca listopada to čine sa što usrdnijom pobožnošću svi Kristovi vjernici, koliko u svetim zgra- dama toliko u privatnim kućama. To neka se čini ove godine navlastito zbog toga, da bi se neprijatelji Božjeg imena, kolikogod ih poriče i bezočno prezire vječnoga Boga, kolikogod ih rovari protiv katoličke vjere i dužne slobode Crkvi, kolikogod ih napokon ludačkim naporom diže bunu protiv Božjih i ljudskih prava te nastoje da ljudsku zajednicu povuku do unište- nja i propasti — da bi svi oni, posredstvom veoma moćne molitve Bo- gorodice Djevice, napokon već jednom prignuli šiju i raskajani popravili se te povjerali zaštiti i obrani Marijinoj. O- na, koja je kao pobjednica otjerala iz kršćanskih krajeva zloglasnu sektu Al- bigeza, ona ista će, zazivana usrdnim prošnjama, otjerati i nove zablude, u prvom redu *kununistâ*, koji nam ne samo zbog jednoga motiva i ne sa- mo jednim činom dozivlju u pamet one stare zablude. Pa kao što je u doba križarskih vojna bio jedan glas i jedna molba naroda Evrope, tako ne- ka se i sada, po svemu svijetu, u gra- dovima, u varošima, te čak i u selima i zaseocima, udruženim dušama i sna- gama, od Velike Roditeljke Božje na- stoji izmoliti, da se nadvladaju takvi rušitelji kršćanske i čovječanske kul- ture te da izmorenim i tjeskobnim na- rodima grane pravi mir. Budu li pak svi to pravilno radili, s najvećim ufa- njem i žarkom pobožnošću, ima nade, da će, kao što u predašnje doba, ta- ko i u ovo naše Blažena Djevica od svoga božanskog Sina isposlovati, da valovi olujâ popuste, oslabe, utihnu, te da nakon ove hvalevrijedne molitve- ne utakmice Kristovih vjernika nastu- pi i nadode svijetla pobjeda.

Osim toga Marijina Krunica veoma mnogo vrijedi, da nadvlada one, koji mrze Boga i neprijatelji su vje- re, nego ona također evandeoske vrli- ne budi, njeguje i prilagođuje dušama svijetu. U prvom pak redu hrani kato- ličku vjeru, koja zgodnim razmatran- jem svetih otajstava lako procvate i diže srca k od Boga objavljenim isti- nama. A da je ovo veoma spasonosno u ovim našim vremenima, kad nerijetke čak i među Kristovim vjernicima o- buzima neka odvratnost prema duhov- nim stvarima i neka zlovolja prema kršćanskoj nauci, to će svatko uvi- djeti.

A ufanje u besmrtna dobra ona čini življim, jer nam triumf Isusa Kri- sta i njegove Majke, o kojemu raz- mišljamo u zadnjem dijelu ove po- božne vježbe, pokazuje otvoreno nebo i poziva nas, da dostignemo vječnu domovinu. Stoga, dok duše smrtnika zahvaća tolika požuda za zemaljskim stvarima, dok danomice ljudi sve žešće čeznu za propadljivim bogatstvom i prolaznim nasladama, dotle se svi ko- risno pozivaju k riznici nebeskih stva- ri, „kuda ne pristize tat niti moljac kviri“ (Mt. 12, 33) i k dobrima vječne trajnosti.

Kad je dakle oslabila i ohladnila ljubav u mnogih, zašto se ne bi svi ti raspalili na novu ljubav, ako bi, tugom u srcu, razmatrali muktu i smrt našeg Otkupitelja te tjeskobe njego- ve Prežalosne Majke, prema običaju, propisanom kod krunice? Iz ove pak božanske ljubavi zaista nije moguće, da ne bi nastala još toplija ljubav prema blišnjemu, ako se pomno razmišlja, ko- liko je napora i bolova podnio Krist Gospodin, da bi se svi nanovo uvr- stili u izgublenu baštinu djece Božje.

(Svršit će se.)

Ima još ljubavi, idealizma i poštivosti!

Ciljevi i putevi križarske organizacije

(Govor dra Ivana Protulipca na Radiostanici Zagreb 2. listopada 1937 u 8 sati na večer.)

Poštovane gospode i gospodo!

Veliki Napoleon rekao je one znamenite riječi: da uzgoj djeteta počima sto godina prije njegova rođenja. Htio je istaći, kako je za život jednoga čovjeka, njegovâ gledanja i njegove ideale prevažan duh, kojim su disali ne samo otac njegov, nego i njegovi djedovi kroz nekoliko pokoljenja. Ako ova životna istina vrijedi za jednoga čovjeka, onda je ona tim veća i važnija u životu jednoga naroda. Tko hoće, da ocijeni vrijednost onih dobara, koje imademo u sadašnjici, taj mora znati, da su ta dobra, bila ona duhovna, kulturna ili materijalna — plod stvaralačke djelatnosti dalekih pokoljenja. Ali to s druge strane znači, da naša generacija, mi koji danas činimo živo narodno tijelo, gradimo ili rušimo ne samo za sebe, nego za daleka još nova pokoljenja. A grade se ili ruše ne samo kuće, tvornice, materijalna dobra. Još više i još odgovornije se gradi ili ruši na polju duhovnih dobara, jer ta formiraju dušu u naroda. Gradi se ili ruši napose na izvorima, odakle dolazi novi život narodima, odakle dolaze nove struje, koje će ispuniti rijeku narodnog života. To je područje uzgoja i izgradnje mladih generacija, omladine, onih po kojima ćemo svoj život protegnuti u nova, nedogledna stoljeća: časno, sretno za nas i ljudsku zajednicu ili po kojima će nam nadočiti smrt, strašna i neumoljiva.

Kakove će biti te nove naše generacije! Što nam nose oni, koji se uzdižu i rastu, da sutra budu zajednica, narod? Teško pitanje i odgovorno pitanje nad kim bi morale bdjeti savjesti i skrb svih nas!

Nema važnijeg pitanja od ovog ni na području politike ni ekonomije ni kulture. Ono je pitanje nad pitanjima i za obitelji i za društvo i za narodnu cjelinu. Kakova će biti domovina naša u onima, koji se igraju ju po šetalistima, igralistima, lutaju po planinama i sjede u školama, radionicama ili rade po poljima našim! U onima koji dolaze...

Među onima, koji žele odgovoriti na ovo osudno pitanje nalazi se i mlado jedno gibanje, o kom se mnogo čuje a malo znađe. O komu imade daleko više krivih ne-

gov pravih i valjanih saznanja. Koje je nekima crno jer ga neznaju, ali koje je za to drugima dno života, da, cio život, sva nada i sva ljubav. To je naše križarstvo. Ono kojega ste, Zagrebčani, sudili po njegovim Zborovima u Velikom Zagrebačkom Zboru, po njegovim nastupima na ulicama, po onim malim vijestima, koje su prodrle u štampu. Oni, koji su mnogima i danas zagonetka i nad kojima i danas mnogi kimaju glavom... A ipak to križarstvo, križarska organizacija, nije ništa tajnovita i ništa neobična! Ona je veliki zahvat u dušu mladeži; novog, pokoljenja, sa jednim jednim ciljem: Dati narodu, nama i našoj budućnosti novo pokoljenje, koje će biti garancija naše sigurne velike i časne budućnosti.

I odmah vam velimo, gospode i gospodo, da mi ne iznosimo pred Vas planove jednoga rada, koji se tek okušavaju, nego vam prikazujemo djelo, koje je u velikom dijelu ostvareno, a dalje se ostvaruje sigurnošću i mirom od koga nema odstupanja. Pred vama se već danas nalazi živi zid mladeži muške i ženske, ukupno 712 društava križarske omladine, sa ukupno oko 26.000 pripadnika raznih kategorija, koji su živi svjedoci, kako se može stvarno, uspješno, sa puno snage i opravdanih nada graditi veliku, sigurnu, našu i samo našu narodnu budućnost!

Ta omladina, koja slavi svoj organizacijski dan po svim krajevima ovih dana, evo sutra u Zagrebu, ispovijeda kao polaznu točku svoga uzgojnog i narodno-izgradbenog rada jednu veliku istinu: Ne materija, nego duh mora biti temelj na kom ćemo sve graditi i izgraditi.

Čovjek, pošten čovjek, značajan čovjek prije svega i iznad svega!

Uzalud sva kulturna i materijalna dobra, ako nema ljudi, koji će biti ljudi i ostati ljudi. Uzalud će nam škole dati mase inteligencije, radionice dobre radnike, a selo naše uzorne radnike polja, ako svi oni ne budu najprije ljudi po srcu i duši, poštenju i vrijednosti, po načelu i djelu. Stoga tu valja početi. U carstvu duha, na izvoru gdje se jedino temeljito i sigurno

gradi! I evo, zato ova omladina naša tako odrešito ispovijeda svoje opredjeljenje duhu, Bogu i vječnim zakonima Božjim! Ona u vjeri nalazi izvor snage za izgradnju svojih duša za nesebične, pune ljubavi, uvijek, uvijek stalne i značajne, poštenju i pravici odane ljude. Radeći na toj polaznoj točki Križarstvo diže mladež visoko na goru idealizma. Otiima ju iz močvarne doline, gdje vlada duh gramzivosti, samoživstva i samouživanja. I ako neprestano u teškoj borbi sa okolinom, koja ždere i razara mlade duše, pokazuju se sjajni uspjesi. U gradovima, gdje je na žalost velikim masama mladeži ostao jedini ideal novac, žene, i najsurovija zabava, dižu se danas kao svjetionik nad močvarom toliki mladi ljudi, koji su se odlučili na pozitivni put izgradivanja sebe, da bi osigurali budućnost sebi i svojoj domovini.

Držeći se načela: Stvoriti čovjeka, organizacija križara ne ograničuje se međutim samo na moralno-vjerski uzgoj. Ona polaže najveću važnost na to, da i u tom uzgoju mladić i djevojka ne budu samo objekt, nego da oni sami budu upućeni na teren zdravoga stvaralaštva. Zato organizacija križara nije djelo starijih i odozgo nametnuta, nego je ona djelo same mladeži, koja ju izgradije, vodi i u njoj i za nju živi. Po organizacijskim načelima sama mladež ima vodstvo svojih društava, samo pod kontrolom. Ovi odlučni mladići i djevojke, neobičnim žarom paze i rade, da svoju organizaciju vode i izrađuju. I vrlo su rijetki slučajevi kada stariji i viša organizacijska vlast mora intervenirati! Koliko se dađe postići samo na ovoj ljubavi i poštivosti mladeži, vidi se posebno u golemom prosvjetnom radu, što ga izvodi križarstvo.

U izgradnji novog, za život sposobnog narodnog pokoljenja, križarstvo je postavilo načelo, da valja znati i umjeti, da bi čovjek u životu ispunio dužnost prema sebi, svojoj okolini i svojoj domovini. I kako hoćemo generaciju vjere i poštenja, tako hoćemo generaciju pravog znanja i prave kulture.

Dok mase naše mladeži gube vrijeme u flirtu, u zabavama po krčmama ili beskonačnim tračevima iličkih šetnja, postoji u Hrvatskoj dvadesetak tisuća mladih ljudi, koji si postavije pred oči velike dužnosti koje ih čekaju. I u malim i često neuglednim sobicama drže se tjedno barem jedamput kulturno-socijalne škole, sastanci i predavanja. Prem se o tom ne piše i ne reklamira, može se bez pretjerivanja reći da je križarska omladina u hrvatskim zemljama izvršila najopsežniji kulturni rad, o kom najbolje govori činjenica, da su ovih 6 godina opstanka organizacije Križari održali oko 20.000 kulturnih sastanaka sa oko 10.000 predavanja. A treba naglasiti, da je i to u glavnom djelo same omladine, koja je u taj rad dala dušu i srce, žrtve i vrijeme. Predavači su obično oni sami, te iz vidika svojih horizontata pretresaju probleme društva, kulture i socijalnih odnosa, da bi izoštrili svoje poglede i proširili svoje horizonte i učvrstili svoje znanje, kako bi narod i domovina sutra u njima imali čelični vez, koji će povezati stanice narodnog bića!

Svi pesimisti, koji vidite oko sebe samo mladice-šetače, mladice-hofirante, mladice pljača, bluda i razvrata dođite u ove tih sobe i vidjet ćete, da ima još ljubavi, idealizma i poštivosti! Da ima još volje, kojom se brda valjaju, da bi se sagradila zgrada nove sreće i boljih dana.

U ovo doba socijalnih preokreta, kada se tresu temelji društva u borbi onih koji imaju i onih koji nemaju — u doba kada mržnja razdvaja staleže i još se jednim sredstvom za uređenje socijalnih prilika smatra krv, nož, i puška, izlazi ova omladina pred novo naše pokoljenje sa velikom naukom o socijalnoj pravdi, kao jedinom rješenju tih teških briga. Nauka naša vrlo je jednostavna! Ona traži da svatko dađe drugom pravedno što mu pripada! Radnik da pošteno radi, ali da bude i pošteno plaćen. Ne otimanje, nego pravedna razdioba dobara i pravedno društveno uređenje! Nikomunizam nisurovi kapitalizam!

Ova omladina znađe dobro da sva zla na socijalnom području dolaze od zla čovjeka! Od čovjeka, koji je odbacio poštenje, da se utopi u materiji koja mu je otela i srce i dušu. I takav, zao čovjek, bit će lupež, otimač ako je nosilac kapitala u kapitalističkom društvu, kao i onda ako gospodari i radi u ime sovjeta ili komunističke zajednice. I srednji problem je stvaranje ljudi umjesto životinja, bile one obojeno bijelo-kapitalističkom ili crveno-komunističkom bojom. Stvaranje ljudi, koji će biti najprije ljudi, onda poslodavci i radnici, nosioci rada i kapitala.

PEKO
Veliki izbor jesenskih cipela za dame, gospodu i djecu.
ŠIBENIK
Kralja Tomislava

I zato ova omladina upire sve sile da stvori te ljude, ljude poštenja i pravde! Samo ljudi pravde će stvoriti socijalnu pravdu i željeznim bičem suzbijati socijalne nepravde kao i razornost komunističke nemani. I nitko neka se ne vara, da će ova omladina, koja se uči i muči, raditi i graditi, biti ikada branitelj bilo koje društvene nepravde!

Ona ostvaruje pravdu u sebi da bi mogla biti nosilac pravde među drugima. I to pravde, koja neće zatvarati oči, nego će široko gledati i rušiti nepravdu, ma tko ju nosio.

Evo, ovo vam navješta ovo, novo pokoljenje. Ono ide naprijed snagom, koju nitko ne može zaustaviti! Ovo pokoljenje nosi u sebi vjeru, da imade dužnost pomoći sebi, svojoj domovini i svomu narodu! Ono gleda na krasnu našu hrv. prošlost, koja i ako je bila teška, siromašna i oskudna, ali je uvijek bila čestita i za to sigurna! Ona želi graditi na vrednotama koje su gradila stara pokoljenja, te izgraditi novu lijepu i veliku budućnost. A u tom radu valja tu omladinu pomoći.

Ona nosi novoga čovjeka za nove dane.

Po državi

NOVO ZASJEDANJE SKUPSTINE I SENATA započelo je 20. t. mj. Na ovoj prvoj sjednici obju domova izabrano je novo predsjedništvo za novu radnu godinu. Za izbor novog predsjedništva Senata bile su istaknute dvije liste. Jednoj je bio nosilac dosadašnji predsjednik dr. Želimir Mažuranić, a drugoj opozicionaj dr. Ljubomir Tomašić. Glasala su svega 84 senatora, 54 za dra Mažuranića, a 30 za dra Tomašića. Prema tome je za predsjednika ponovno izabran dr. Želimir Mažuranić, za prvog potpredsjednika dr. Đuro Kotur, za drugog Svetozar Tomić, a za tajnike: Toma Kovačević, Gustav Gregorin i dr. Đuro Vučković — svi sa liste dra Mažuranića. — I za izbor novog predsjedništva Skupštine bile su dvije liste: jedna JRZ sa nosiocem dosadašnjim predsjednikom Stevanom Čirjem, a druga opoziciona sa nosiocem Milovanom Lazarevićem, poslanikom JNS. Glasovalo je ukupno 298 poslanika, 181 za Čirića, a 117 za Lazarevića. Prema tome je za predsjednika ponovno izabran Stevan Čirić, za potpredsjednike: Franjo Markić, Jevrem Tomić i Radišav Vučković, a za tajnike: Dragomir Stojadinović, dr. Dragan Damić, Nurija Pozderac, dr. Andrija Vebli i Stojadin Dimitrijević — svi sa liste Čirićeve.

SVEČANO OTKRICE SPOMENIKA EUGENU KUMIČIĆU poznatom hrvatskom književniku i rodoljubi, u perivoju pred gimnazijom na Wilsonovom trgu, izvršeno je u nedjelju 17. t. mij. uz veliko učešće naroda i najodličnijih hrvatskih predstavnika. Spomenik je djelo hrvatskog kipara Frane Kršinića.

Hrana duše

DVIJE SKLADBE U ČAST BL. NIKOLE TAVELIĆA

Svi se mi Šibenčani radujemo i ponosimo, što se slava i štovanje bl. Nikole Tavelića, najvećega sina našega grada, sve više širi po svim krajevima hrvatskoga naroda.

Ove će godine 14. studenoga po odluci Sv. Stolice blagdan bl. Nikole Tavelića biti proslavljen prvi puta općenito po svim hrvatskim župama sviju biskupija naše domovine. Za tu se proslavu u mnogim mjestima čine i posebne pripreve.

Tako se osjetila i potreba za pjesme, koje bi se pjevale u čast bl. Nikole. Dvije nove pjesme skladao je u tu svrhu dr. Josip Andrić: jedna nosi naslov „Blazenom Nikoli Taveliću“, a druga „Mučeniče jerusalémski“. Obje su skladane za mješoviti zbor u laganom stilu, te će se lako moći naučiti, a gdje nema u crkvi pjevačkog zbora, mogu se obje pjevati i dvoglasno uz pratnju orgulja. Tekst za obje pjesme složio je skladatelj, a u prvu je na zgodan način upleo i riječi one molitvice, koju je dr. Vlatko Maček, politički vođa hrvatskoga naroda, zapisao na spomen za hrvatski jerusalémski oltar bl. Nikole Tavelića.

Obje se skladbe po 5 Din dobivaju kod Odbora za Sv. Zemlju u Zagrebu (Trenkova 1.), te ih najtoplije preporučamo.

POSEBNU MIROVINU ZA SLIJEPE predvidjela je kanadska vlada u svom novom drž. proračunu. Prema toj odluci primat će preko 1200 slijepih mjesečnu pripomoć od 750 do 1000 dinara.

Što drugi pišu

Nećemo tako! (Konkordat i Hrvati)

Sarajevski „Katólički Tjeđnik“ od 3. t. mj. donio je ovaj članak, koji prenosimo u cijelosti radi njegove osobite aktualnosti i važnosti:

Burna i značajna kampanja protiv konkordata, što su je povelj pravoslavna crkva, jugoslavenski „Integralci“ i unitaristi, „auktoritativci“ Ljotić i Hodera i, na koncu, da parada bude potpuna, beogradska „Udružena opozicija“, dobila je u zadnje doba jedan nada sve interesantan obrat; — obrat, mmio kojega ne smije hrvatska i katolička javnost nikako proći bez komentara.

Mislimo na kuriozni pokušaj, da se konkordat skine s dnevnoga reda, tobože jer ga neće Hrvati i jer je protiv njega Dr. Maček.

O tomu se je tjednima pisalo u našoj štampi. Na silu su htjeli da od Dr. Mačeka iznude izjavu protiv konkordata. Aludirali su na neko njegovo pismo beogradskoj Udruženoj opoziciji. S puno žive dobrohotnosti apelirali su na njega u tom smislu preko „Javnosti“ i kroz novinstvo. Sugerirali su mu to na sve moguće načine. Dapače, i vlada je, pekro ministra Stošovića, poluslužbeno navijestila, da će vrlo rado izaći u susret Hrvatima i Dr. Mačeku, ako oni neće konkordata. Samo treba da to javno i jasno kažu.

No dakako, da od toga nije bilo ništa. Dr. Maček niti je dao takve izjave, niti je misli dati. On je, naprotiv, opetovno (preko Dr. Scholla i preko „Hrv. Dnevnika“) naglasio, da on nema ništa protiv konkordata.

I dobro je, da je to naglasio. Dr. je Maček tim opet pokazao, da ima realan osjećaj za hrvatske interese i da se ne da navesti na tanak led. On je tim prezeao jednu intrigu, za koju je teško reći, je li bila lukavija ili neloyalnija.

Zna sva naša javnost, koje je stanoviše Dr. Mačeka i hrvatskog narodnog pokreta prema konkordatu, što ga je jugoslavenska državna vlada sklopila sa Svetom Stolicom. Dr. Maček i Hrvatski narod, kojega on predstavlja, nijesu ni u pregovorima za konkordat ni pri njegovu sklapanju imali nikakva udjela, pa oni za nj ne preuzimlju ni nikakve odgovornosti i garancije. On može biti i dobar, i potreban, ali Hrvatit moralno ne obvezuje, jer ga oni nijesu sklapali.

Sa općeg političko-nacionalnog gledišta Dr. Mačeka i hrv. narodnog pokreta to je shvaćanje sasvim logično i potpuno u stilu sveukupne Mačekove politike. Njemu ne može nitko pametan zamjeriti. Niti su se tim Hrvatit izrazili protiv konkordata u načelu, niti su zauzeli negativan stav prema pravima katoličke Crkve i Svete Stolice. To je pitanje ustavnog poimanja i političke procedure! Dr. Maček se drži u stavu načelne rezerve i u ulozi indiferentnog, pasivnog promatrača. U meritum stvari on uopće nije uniašo.

Vjeran tom svom općem stanovištu Dr. Maček nije forsirao konkordata. Kao političar nije on toga ni mogao, ni smio. A da tim nije došao ni u praktičnu koliziju sa svojim katoličkim i vjerničkim osjećajima, jasno je već odatle, što ni crkveni ljudi kod nas nijesu konkordata forsirali. Upravo je značajno, kako se je naša katolička štampa, osobito u hrvatskim krajevima, prema konkordatu, i to još odmah od početka, držala mirno i rezervirano. S katoličke strane nije uopće postavljan u javnosti taj zahtjev. A još nam je svima u svježoj uspomeni izjava jednoga od najauktoritativnijih predstavnika naše katoličke hijerarhije, zagrebačkog nadbiskupa-koadjutora Dr. Steplina, u kojoj je on, i kao biskup, stao na isto stanovište i istakao, da katolička Crkva nema razloga da moljaka ili iznuduje konkordat; ona da i bez njega može i živjeti i cvasti.

Sigurno je glavni motiv ovakovu držanju na katoličkoj strani vrhunaravna samosvijest katoličke Crkve i njezino organizacijsko samopouzdanje, uvjetovano uvjerenjem, da u Crkvi živi Bog i da ona crpe svoju vitalnost i snagu prvotno od Boga i iz religiozne svijesti svojih vjernika, a ne od privilegija, koncesija i milosti, ko-

je joj daje ili iskazuje država i svjetska vlast.

Radi istoga ovog razloga i danas smo mi katolici praktično posve indiferentni prema konačnom ishodu borbe za konkordat između vlade i jugoslavenskih ili, bolje, srpskih integralaca i srpsko-pravoslavne crkve. Mi u toj borbi uopće ne sudjelujemo, a kamo li da bi nas ona nervozirala ili tjerala u strepnju, zabrinutost ili strasvenu samoobranu. I propane li konkordat, katolička će Crkva živjeti i biti opet i najjača, i najvitalnija, i najorganizovanija konfesija u državi. Drugdje su mistični izvori njezine snage.

Pod tom perspektivom ne zanimaju nas ni ovi najnoviji pokušaji, da se konkordat obori „za volju Mačeka i Hrvatitima“.

Posve je drugi motiv, radi kojega smo mi odlučno protiv realizacije toga strateškog plana nekih beogradskih mešetara.

Pitanje konkordata nije u ovoj kampanji ostalo na terenu običajne crkvene politike, koja je uvijek, već po svojoj naravi, ekvilibriranje između crkvenih i državnih interesa. Kroz kampanju protiv konkordata progovorio je, ili, bolje, provalio je u našem slučaju jedan dosad pomno prikrivan kulturno-politički mentalitet, koji krupno i direktno tangira sam položaj nas Hrvata i katolika u ovoj državi.

Borci protiv konkordata digli su se, posve otvoreno, na samu ideju vjerske, a, u daljim konsekvencijama, i narodne ravnopravnosti katolika i Hrvata. Posve je neuvijeno s te strane postavljena i istaknuta teza, da sam princip katolicizma i pripadništvo Crkvi, koja u Papi gleda svoju glavu, nijesu spojivi sa idejom ove države, kako je ti krugovi shvaćaju. Katolicizam bi po njima bio samo privremeno tolerirana vjera, a ideal, za koji treba da radi država, bio bi svetosavsko pravoslavlje, srpska crkva.

Tako je u praksi interpretirana, protumačena ideja vjerske tolerancije i narodnog jedinstva, sa svim dedukcijama, što odatle nužno slijede i za hrvatsku narodnu individualnost, koja se bez svoje historijske kulturno-vjerske tradicije ne da ni zamisliti.

A da paradokson bude savršen solidarisala se je s tim koncepcijama sva „integralistička“ jugoslavenska javnost raznih dila, a uz nju, — to je i više nego karakteristično, — „hrvatofilska“ Udružena opozicija. Najglatiji pobornici „jugoslavensva“ pokazali su tim, kako je neiskreno to njihovo „jugoslavensvo“ i kako se malo ono razlikuje od velikosrpstva i svepravoslavlja.

Međutim, dotle je sve u redu; i hvala Bogu, da su se jednom otkrile karte.

No zato je upravo neljepo, kad danas neki mudraci hoće da realiziraju te svoje tendencije, — tendencije surovo protukatoličke i surovo protuhrvatske, — s pomoću nas Hrvata, s našim pristankom, „Hrvatitima za volju“. Konkordat neka propa, a neka trijumfira velikosrpstvo i svepravoslavlje, ali ne na zahtjev srpske crkve i jugoslavenskih „unitaraca“, već na zahtjev Hrvata. Ono, što su nam skuhalo četnici i „Narodna Odbrana“ i za što se dosada nije digao nijedan hrvatski glas, ni liberalni, — nije to u ovakvim okolnostima nikome dalo srce, — to bismo mi imali da primimo kao poklon i dar.

Nećemo tako. Tko je započeo taj posao, neka ga i završi! Ako će konkordat padati u ovakvim okolnostima i s ovakvom motivacijom, neka za to preuzmu svu moralnu odgovornost pred narodom, državom i inostranstvom oni, koji su to inscenirali!

Drukčiji postupak sa hrvatske strane bio bi nož u vlastito meso. Bio bi fatalan „salto mortale“.

Toga Hrvatit neće nikada učiniti. Nijesu ljudi. Dr. Ins.”

SVIM ČLANICAMA „ZIVOGA SVIJETA“ javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (od 25.—31. X.); za naše katoličke misije i katoličke misionare, da Bog obilato blagoslovi njihov znoj i trud.

† FRA KRSTE BELAMARIĆ

Pri zaključku redakcije lista zadnji čas doznajemo, da je 20. t. mj. Zagrebu poslije duge i teške bolesti, 66. godini života umro naš sugrađan franjevac Fra Krsto Belamarić. Vi pokojnik zadnjih godina je bio ko sultorom beogradske nadbiskupije, kojem svojstvu je pred tri godine umro rovljen. U svom redu obnašao je razdužnosti i časti. Odlikovao se rijetko savjesnošću i revnošću te kao vrsta propovjednik. Sprovod će mu biti 2 t. mj.

Provinciji i rodbini naše saučesno a dobrom pokojniku vječni pokoj!

Život Šibenika

PREUZV. BISKUP u četvrtak 21. mj. jutarnjim vlakom otputovao je za Zagreb, da prisustvuje biskupskim konferencijama.

MISIJSKA NEDJELJA. U nedjelju 2 t. mj. slavi se po cijelom katoličkom svijetu misijska nedjelja, t. j. dan posvećen promicanju i pomaganju misija i misionara, koji šire i propovijedaju sv. vjeru među poganima. Toga dana sjetimo se svojim molitvama misija i naših misionara da dragi Bog obilato blagoslovi njihov znoj i trud.

MILOSTINJA ZA MISIJE. Po naredbu preuzv. biskupa u nedjelju 24. t. mj. skupljaće se milostinja u našim crkvama misijske potrebe.

SVE KRIZARICE I MALE KRIZARICE u nedjelju 24. t. mj. imaju u crkvi sv. Ivana u 7 sati skupnu sv. Misu i sv. pričest, koju će namijeniti za misije.

Popodne u 3 sata Male Krizarice sv. triju kola u Katoličkom Domu imaju skupni misijski sastanak, a članice svih triju skupnina strinštava u 5 sati. Prijatelji misija došli! Milodari se primaju sa zahvalnošću.

IMENOVANJA I PROMJENE U SV. CENSTVU. Preuzv. biskup ovih dana imenovao je vlč. don Vladu Cvitanovića upravitelja župe Vrpolje (kod Šibenika) pe Ražanac vlč. don Romana Lukin; dekana ražanačkoga dekanata vlč. don mu Lukića; za upravitelja župe Moč vlč. don Iva Jurčev; vlč. don Sreću Diomartića za župskoga pomoćnika Vodičama; vlč. don Josu Krnića upravitelja župe Vrpolje (kod Šibenika) za upravitelja župe Zaton (kod Šibenika) vlč. don Andriju Antića; za župsko pomoćnika u Docu (Šibenik) vlč. don Ivana Tičića.

PROCESIJA NA SVE SVETE D. GROBISTA SV. ANE. Ove godine krenuće žalobna procesija iz katedrale sv. Jakova — mjesto 3. XI. ujutro — u 3 1/2 sata popodne na blagdan Svih Svetih te će početi na grobištu sv. Ane, gdje će se obaviti žalobna služba Božja i dati odriješnje svim vjernim molitvama.

BLAGDAN ISUSA NAZARANINA. varoškoj župskoj crkvi 23. t. mj. slavi se Isus Nazaranin. Ujutro u 5 s. biće lektore. U 6 s. pjevana sv. Misa. U 10 s. svečana sv. Misa. Popodne u 6 s. blagoslov sv. SIMUN I JUDA, apostoli, slav se 28. t. mj. u četvrtak. U Novoj Crkvi biće u 6 1/2 s. sv. Misa sa pjevanom epistolom i evanđeljem.

36 VAGONA SMOLE dovezli su ovih dana u Šibenik molorni brodovi „Vilma“ i „Velet“.

PRAKTIČNI UČITELJSKI ISPITI. Z polaganje praktičnih učiteljskih ispita p mjesnoj učiteljskoj školi prijavilo se 2 kandidata. Nakon pismenih radnja pripušte je polaganju usmenih 21 kandidat, a 6 ih i odbijeno na 6 mjeseci.

KRIZARSKI TEČAJEVI. Najavljeni su držat će se tečajevi 31. X., te 1. i 2. XI. u Šibeniku, Dubrovniku i Rijeci kod Koprivnice. — Na tečaj u Dubrovniku imadu doći rojnici i odbornici društva iz okružja Dubrovnik. Prijave se šalju na Okružje, sjemenište, Dubrovnik. — Z tečaj u Šibeniku se šalju prijave na Okružje Šibenik, sjemenište, a imadu doći odbornici i rojnici iz okružja Šibenik. Ob su tečaja tehnička i odbornička.

PRODAJA KUĆA

Crkovinarstvo Nove Crkve u Šibeniku prodaje 3 kuće. Sve 3 kuće nalaze se na Gorici. Interesenti neka pošalju svoje molbe ponude do 31. t. mj. na: CRKOVINARSTVO NOVE CRKVE (Gradski župski Ured sv. Jakova — Šibenik, Ul. Kralja Tomislava br. 53).

Svoj k svome!

**Odlikovana Tvornica Voštanih Svijeća
VLADIMIRA KULIĆA — NASLJEDNICI
ŠIBENIK**

Svoj k svome!